

# Albisteen laburpen automatikoen kalitatearen ebaluazioa

Begoña Altuna,<sup>1</sup> Jeremy Barnes,<sup>1</sup> Alba Bonet,<sup>2</sup> Naiara Pérez<sup>1</sup>

<sup>1</sup> HiTZ Zentroa - Ixa, Euskal Herriko Unibertsitatea UPV/EHU

<sup>2</sup> Dpto, Lenguajes y Sistemas Informáticos, Universidad de Alicante

{begona.altuna;jeremy.barnes;naiara.perez}@ehu.es

alba.bonet@gcloud.ua.es

Zer da gizakiontzat laburpen on bat?

Laburpen onak egiten al dituzte tresna automatikoek?

## Motibazioa

- Laburpena maiz egin behar dugun ataza da.
- Testuen kalitatea ebaluatzea ataza konplexua da.
- AAK testuak ulertzeko gaitasuna erakutsi du.

## Laburpenak sortzeko metodoa

- BERRIAko 15 albiste
- 4 laburpen teknika
- 5 hizkuntza eredu

300 laburpen denera

## berria



## Ehunka herritarrek Etxebarriko sexu eraso salatu dute

Elkarretaratzea egin dute 17:00etan, Zintururi plazan. Ertzaintzak ikerketa abiatu du, eta ez dute inor atxilotu.

Emakume batek sexu eraso bat jasan zuela salatu zuen atzo goizaldean, Etxebarrin (Bizkaia). Herriko jaiak ospatzen ari dira, eta kalean jarri ohi dituzten komunetan jazo zen erasoak. Etxebarrin Udalak bertan behera utzi zituen atzorako antolatuta zeuden ekitaldi guztiak. Udalak, sanantioetako jai batzordeak eta txosnek elkarretaratzea egin dute Zintururi plazan, eta ehunka herritar bildu dira 'Erasorik ez, erantzunik gabe' lelopean. Ertzaintzak ikerketa abiatu du, eta ez dute inor atxilotu.

«Gure jaiak elkartzeko eta dibertitzeko guneak dira, eta gozatu nahi duten pertsona guztiak gonbidatzen ditugu, betiere askatasuna eta bizikidetzaren errespetatuz. Mezu hau ulertzen ez duten eta bestelako helburuak dituzten pertsonak ez dira ongi etorriak», adierazi du udalak ohar bidez.

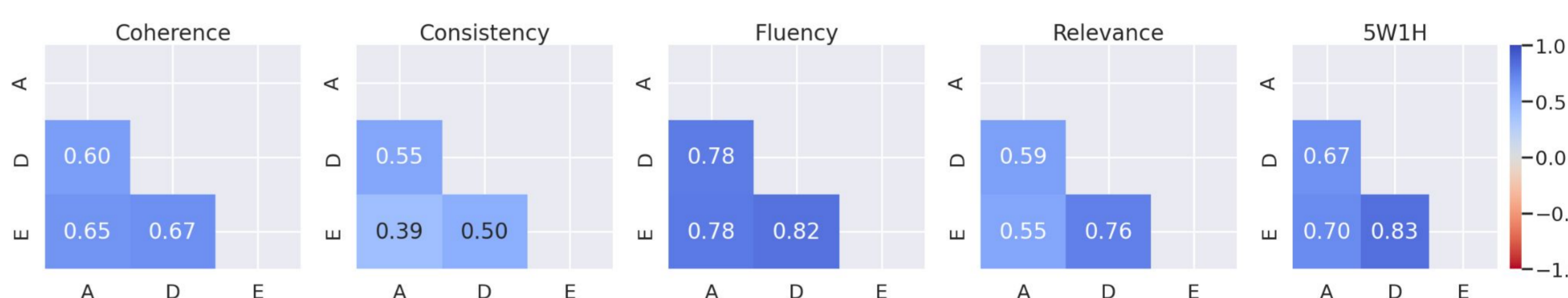
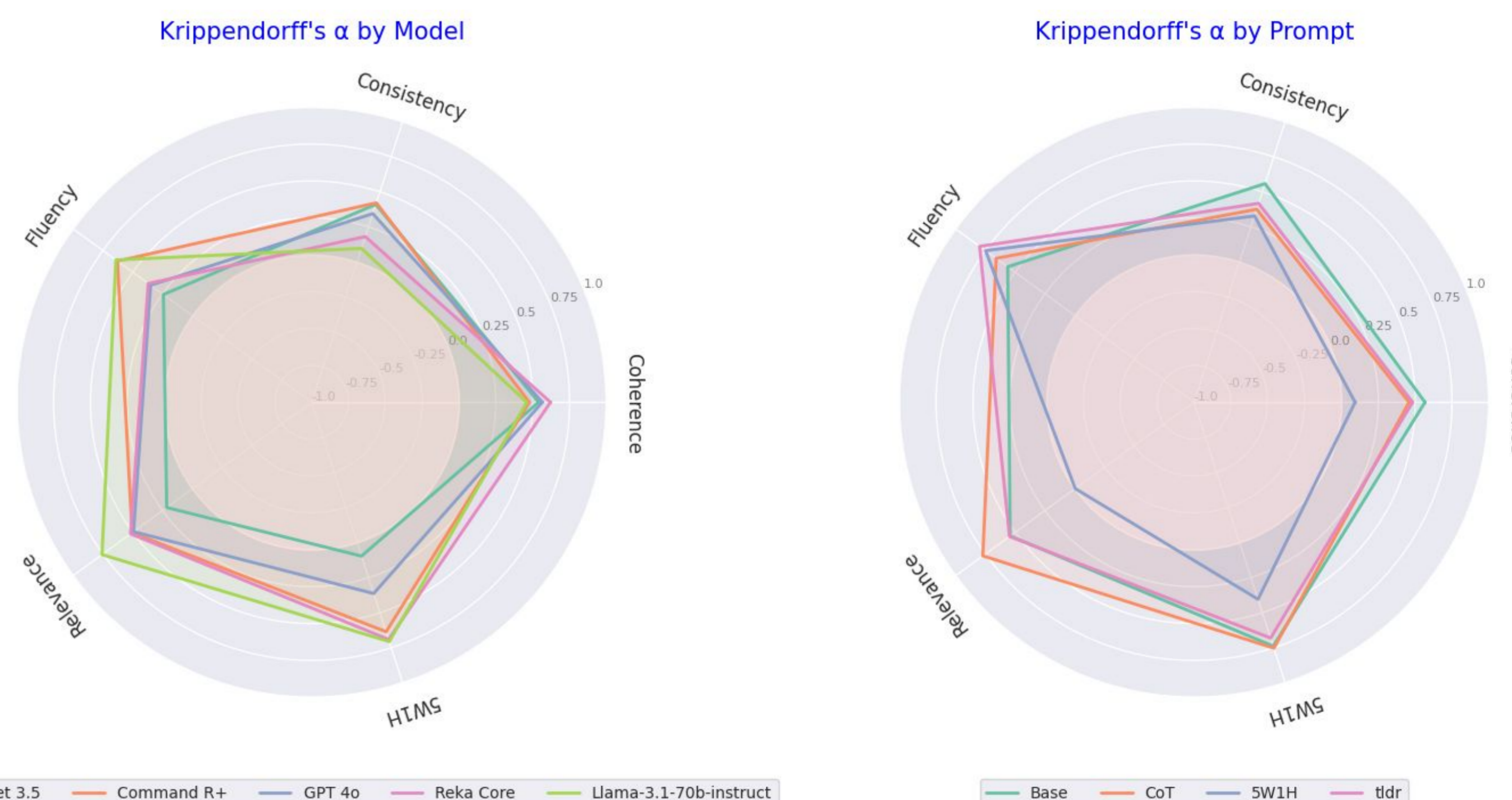
	Base	Chain of Thought (CoT)	5W1H	Too long, didn't read
<b>Prompta</b>	Laburtu hurrengo testua.	Pentsatu ondo zein den hurrengo testuaren edukirik garrantzitsuen eta laburtu testua edukirik garrantzitsuen erabiliz.	Laburtu hurrengo testua, 5W1H metodoa erabiliz (zer, nork, noiz, non, zergatik, nola).	tldr:
<b>Erantzuna</b>	Hona hemen testua laburtuta: Etxebarrin (Bizkaia), herriko jaietan, emakume batek sexu eraso bat jasan duela salatu du. Udalak ekitaldi guztiak bertan behera utzi ditu, eta herritarrek elkarretaratze bat egin dute eraso salatzeko. Ertzaintzak ikerketa abiatu du, baina oraindik ez dute inor atxilotu. Udalak adierazi du jaiak bizikidetzan eta askatasunean oinarritu behar direla, eta indarkeria erabiltzen dutenek ez dutela lekurik.	Etxebarrin (Bizkaia), jaietan, emakume batek sexu eraso bat jasan duela salatu du. Udalak ekitaldi guztiak bertan behera utzi ditu, eta herritarrek elkarretaratze bat egin dute eraso salatzeko. Ertzaintzak ikerketa abiatu du, baina oraindik ez dute inor atxilotu. Udalak adierazi du jaiak bizikidetzan eta askatasunean oinarritu behar direla, eta indarkeria erabiltzen dutenek ez dutela lekurik.	<b>5W1H metodoa erabiliz laburtua:</b> - <b>Zer:</b> Emakume batek sexu eraso bat salatu du. - <b>Nork:</b> Eraso jasan duen emakumea salatu du; Etxebarrin Udala eta herritarrek elkarretaratze bat egin dute salatzeko. - <b>Noiz:</b> Atzo goizaldean gertatu zen eraso. - <b>Non:</b> Etxebarrin (Bizkaia) herriko jaietan, kalean jarri ohi dituzten komunetan. - <b>Zergatik:</b> Eraso salatu dute askatasuna eta bizikidetzaren errespetatuz behar direla aldarrikatzeko, eta erasorik ezin dela onartu. - <b>Nola:</b> Ertzaintzak ikerketa abiatu du, eta herritarrek elkarretaratzean parte hartu dute eraso salatzeko; ez da inor atxilotu.	Emakume batek sexu eraso salatu zuen Etxebarrin (Bizkaia), herriko jaietan kalean jarritako komunetan. Udalak jaietako ekitaldi guztiak bertan behera utzi zituen, eta Zintururi plazan elkarretaratze bat egin zen "Erasorik ez, erantzunik gabe" lelopean. Ertzaintzak ikerketa abiatu du, baina oraindik ez dago atxiloturik. Udalak elkartasuna eta bizikidetzaren errespetatzearen garrantzia azpimarratu du.



## Laburpenak ebaluatzeko metodoa

- Laburpen bakoitzak 3 ebaluatzailearen balorazio independenteak jaso ditu.
- 5 ebaluazio-irizpide
  - **Koherentzia:** ideien arteko joserakera
  - **Konsistentzia:** jatorrizko testuarekiko egiazkotasuna
  - **Jarriotasuna:** hizkuntzaren zuzentasuna
  - **Adierazgarritasuna:** jatorrizko testuko ideia garrantzitsuenen proportzioa
  - **5W1H:** jatorrizko testuko ideia garrantzitsuenen presentzia

		Konpresioa	Koherentzia	Konsistentzia	Jarriotasuna	Adieraz.	5W1H	Batez beste
Claude Sonnet 3.5	5W1H	% 62.00	2.33	4.60	4.73	3.27	4.80	3.95
	Base	% 54.00	2.60	4.87	4.80	3.13	4.80	4.04
	CoT	% 31.00	4.00	4.93	4.40	4.00	4.47	4.36
	tldr	% 35.00	2.73	4.93	4.80	3.73	4.60	4.16
Command R+	5W1H	% 37.00	2.40	4.00	3.27	3.93	3.87	3.49
	Base	% 71.00	3.20	3.27	2.73	2.87	4.27	3.27
	CoT	% 57.00	2.40	3.73	2.47	2.67	2.80	2.81
	tldr	% 47.00	3.73	3.93	2.60	3.53	4.20	3.60
GPT 4o	5W1H	% 50.00	2.93	4.40	4.27	3.67	4.67	3.99
	Base	% 71.00	4.47	4.67	4.40	2.73	4.87	4.23
	CoT	% 26.00	4.20	4.47	4.67	4.53	4.53	4.48
	tldr	% 25.00	4.20	4.80	4.87	4.60	4.53	4.60
Reka Core	5W1H	% 46.00	2.87	4.27	4.73	4.80	4.53	4.00
	Base	% 75.00	4.87	4.07	4.27	2.80	4.93	4.15
	CoT	% 28.00	3.80	4.53	4.67	2.93	3.67	3.92
	tldr	% 28.00	4.20	4.80	4.07	4.60	4.33	4.40
Llama 3.1 70B Instruct	5W1H	% 34.00	2.60	4.60	4.40	3.33	4.13	3.81
	Base	% 30.00	4.40	4.53	4.40	3.93	3.40	4.13
	CoT	% 7.00	4.40	4.80	4.93	4.87	2.27	4.25
	tldr	% 11.00	4.00	4.40	4.67	4.80	2.93	4.16



## Ondorioak

- Parametro objektiboak gizakiontzat argiagoak dira.
- Ereduraren estiloaren arabera, adostasuna errazago edo zailago lortzen da.

